

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

15.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

БНР

✓ Между 20 и 25% спад в икономиката за второто тримесечие очаква бизнесът

Между 20 и 25% спад в икономиката за второто тримесечие прогнозира бизнесът, а връщането към нормалния ритъм на работа и потребление в условията на коронавируса ще отнеме най-малко между три и девет месеца, прогнозира анализатори.

За криза, която засегна всички сектори, и допълнително влоши нещата с удара и върху търговията и услугите - прогнозите за възстановяване на производството клонят даже повече към оптимистични.

Тезата на икономиста Лъчезар Богданов в непредсказуемата среда, в която не само страната ни се оказва за първи път:

"Все още не знаем дали ще се реализира основното очакване, че сме се преборили с пика на пандемията и вече ще вървим към нормализация. Ако е така, тогава ще сме в ситуация, в която трябва да се преодолеят нанесените щети от последните 3 месеца, но животът ще започне да се връща към нормални граници".

Ако обаче ситуацията не се развие по подобен план, идва ред на по-песимистичните очаквания на бизнеса, обявени преди дни от Асоциацията на индустриалния капитал, че най-лошото тепърва предстои. А именно - спад на производството с 1/4 на годишна база, на търговията и на строителството, даже и в енергетиката. Защото икономиката вече е била заплашена от процесите отвън - през есента на миналата година, преди коронавирусната криза, която е подействала като катализатор.

Затова председателят на работодателската организация Васил Велев очаква продължаващ спад и през следващите месеци:

"Очакваме продължаващ спад на продажбите през май, надяваме се през юни и юли да има вече задържане на спада, а от есента да започне бавно възстановяване. Няма да бъде възстановяването V-образно. Спадът в индустриалното производство през април вече е двуцифрено число".

Така очертана, картината в икономиката е обезпокоителна. Особено в сферата на производството, където процесите са по-инертни и рестартът отнема повече време и ресурс, отколкото в търговията и услугите. Сега очакванията за икономическо възраждане са свързани с Европейския съюз, защото 2/3 от българския износ се реализира в Европа, а десетки български компании са дъщерни на големи европейски концерни. От тях вече идват и сигнали за възстановяване на половина от производствения капацитет на машиностроенето и автомобилния сектор.

Работата в завод не се възстановява лесно, но анализаторите отново са оптимисти. Заради бледата, но все пак очертаваща се светлина на пазара на труда, каза в заключение Лъчезар Богданов и уточни:

"И в тази ситуация се наемат хора, което означава, че има бизнеси, които по някакъв начин успяват дори да търсят нови хора, а не просто да не съкращават досегашните си служители".

Репортаж на Наталия Ганчовска в предаването "12+3" можете да чуете от [звуквия файл](#).

✓ АИКБ настоява за по-широк обхват на мярката 60:40

Бизнесът настоява за нова промяна на мярката 60:40, така че тя да има още по-широк обхват. Това е държавната подкрепа с най-голям бюджет към предприятията и същевременно с най-малко усвоени средства, коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

„С най-голям бюджет мярка – 1 млрд., всички други мерки заедно взети, които са безвъзмездна финансова помощ, са с по-малък размер. От тази мярка 1 млрд. до момента са използвани 14 милиона, няма и 2 процента, на третия месец на кризата. В същото време безработните главоломно растат“, коментира председателят на АИКБ.

✓ Усвоените средства по мярката 60/40 са едва 1.45%

Усвоените от бюджета средства, предвидени за мярката 60/40 до 12 май, са едва 1.45%, което е близо 14.5 млн. лв от заделените 1 млрд лв., сочат данните на НСИ.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България твърдят, че са предвидили, неефективността на мярката още с нейното приемане.

Мярката 60/40, която всъщност е 38/62 с всеки изминал ден доказва, че е неработеща и не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските предприятия са изправени, твърдят от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Броят на фирмите, кандидатствали по мярката за периода на извънредното положение, е под 4000 от общо 350 000 регистрирани в страната.

“Още, когато започна подготвянето на тези мерки, ние предупреждавахме, че в този вид мярката няма да сработи. В началото тя беше дори 23/77, защото работодателят, който трябва да плати освен 40% възнаграждение и 100% осигуровки. В последствие все пак вникнаха в това, което се говореше и се стигна до там, че държавата пое и 60% от осигуровките”, коментира доц. Теодор Дечев – директор „Индустиални политики“ в АИКБ.

В анкета, проведена от Българската стопанска камара сред над 580 предприятия, 80% от запитаните смятат, че мярката 60/40 е неефективна. 70% от анкетираните се затрудняват да плащат своя дял за заплати и осигуровки.

Според прогнозите на Асоциацията на индустриалния капитал броят на хората, които няма да се върнат на работа след излизането от извънредно положение поради затруднения във фирмите, варира между 700 хил. и 1 млн. души, а фирмите, които няма да започнат работа, могат да достигнат 300 хил.

От Асоциацията предлагат да се преосмислят и преразгледат мерките за справяне с икономическата криза вследствие на пандемията.

За повече информация чуйте [звуквия файл](#).

[В. Банкеръ](#)

✓ Увоените средства по мярката 60/40 са едва 1.45% от предвидения 1 млрд. лева

Увоените от бюджета средства, предвидени за мярката 60/40 до 12 май, са едва 1.45%, което е близо 14.5 млн. лв от заделените 1 млрд лв. Това сочат данните на НСИ.

От Асоциацията на индустриалния капитал в България твърдят, че са предвидили неефективността на мярката още с нейното приемане.

Мярката 60/40, която всъщност е 38/62 с всеки изминал ден доказва, че е неработеща и не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските предприятия са изправени, подчертават от АИКБ. Броят на фирмите, кандидатствали по мярката за периода на извънредното положение, е под 4000 от общо 350 000 регистрирани в страната.

“Още когато започна подготвянето на тези мерки, ние предупреждавахме, че в този вид мярката няма да сработи. В началото тя беше дори 23/77, защото работодателят трябваше да плати освен 40% възнаграждение и 100% осигуровки. В последствие все пак вникнаха в това, което се говореше и се стигна до там, че държавата пое и 60% от осигуровките”, каза доц. Теодор Дечев, директор „Индустиални политики“ в АИКБ.

В анкета, проведена от Българската стопанска камара сред над 580 предприятия, 80% от запитаните смятат, че мярката 60/40 е неефективна. 70% от анкетираните се затрудняват да плащат своя дял за заплати и осигуровки.

Според прогнозите на Асоциацията на индустриалния капитал броят на хората, които няма да се върнат на работа след излизането от извънредно положение, поради затруднения във фирмите, варира между 700 000 и 1 млн. души, а фирмите, които няма да започнат работа, могат да достигнат 300 000.

От Асоциацията предлагат да се преосмислят и преразгледат мерките за справяне с икономическата криза вследствие на пандемията.

[Gabrovo News](#)

✓ АИКБ – Габрово: Кризата с КОВИД-19 отново завари държавата и обществото неподготвени

Кризата с КОВИД-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. В периода, в който ни делат броени дни от отмяната на извънредното положение и започваме дискусията за частично облекчаване на мерките за ограничаване на пандемията на коронавируса КОВИД-19, Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/ предлага своята обективна оценка на приложената досега мярка, конкретно насочена в защита на работните места и заетостта, станалата вече нарицателна, уредена посредством Закона за извънредно положение и в ПМС № 55, мярката „38/62“ /което е и действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратно получените от нея осигуровки и данък, и предприятието/, придобила широка популярност с невярното „60/40“, заяви пред габровския печатен ежедневник „100 Вести“ представителят на Асоциацията за Габровска област Николай Григоров.

Той уточни, че оценки на мярката „38/62“ бяха давани както от представителните на национално равнище организации на работодателите, така и от други браншови организации, но и от отделни предприятия и компании.

„Първа алармира за това, че мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени – подчерта Григоров. – Освен това тук погрешно беше транспониран опитът на водещи европейски икономики като Германия и Австрия“.

В подкрепа той цитира резултатите от проведената в периода 31 март–1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара относно готовността на фирмите да се възползват от мярката „38/62“ за компенсиране на работодателите, пострадали от кризата, предизвикана от разпространението на КОВИД-19. „А те са от експресно допитване на база 759 отговорили и на анкетата, поради което на резултатите от нея трябва да се гледа сериозно, заяви Николай Григоров. – От получените и публикувани резултати ясно се вижда, че от мярката „38/62“ са готови да се възползват не повече от 8 % от всички работодатели, от които 44 на сто са с персонал до 10 човека; 55 процента работят в сферата на услугите; 35 % са в сферата на търговията и едва 10 на сто са от индустрията. Видно е, че отстрана на предприятията интереса към тази мярка е нищожен. Особено на фирмите от индустрията, чийто дял е пренебрежимо малък. С непълно време, въведено с вътрешна заповед работят 48%. След заповедта на здравния министър 37 на сто работят при непълно работно време, въведено с вътрешна заповед. Изцяло с прекратена работа с вътрешна заповед,

поради неблагоприятна ситуация са 15 на сто от компаниите. За приемливостта на мярката говори още по-лошо структурата на предприятията, които не възнамеряват да се възползват от нея. Анкетата показва, че 52 на сто няма да използват, защото: „Не могат да осигурят останалите 40% плюс 100% осигуровки“; 21 процента, защото: „Не ги устройва“; С мотива „Не мога да гарантирам заетост за двойно по-дълъг период“ са 7 на сто от анкетираните, а 4 процента – не могат да докажат изискването за 20 процентен спад на оборота за референтния период.

„Видно е, че 80 на сто от анкетираните предприятия и компании имат нужда, но няма да използват мярката „38/62“, поради нейната непригодност – коментира Николай Григоров. – Едва 8 процента от анкетираните могат да бъдат отнесени към категорията на колебаещите се. И това са тези, които отговарят, че „още не знаят дали ще я използват, тъй като им е нужно време да направят своите разчети, доколко имат изгода от тази мярка“.

Според национално-представително изследване на „Алфа ризърч“, проведено в периода 13-22 април сред 500 стопански субекта у нас, 79% от фирмите търпят преки или косвени загуби от КОВИД-19, като най-неодобряваната от бизнеса е мярката 60/40.

Според данни на Националния осигурителен институт в периода 15 – 30 април 2020 г. /на 15. 04., на 21. 04., на 24. 04., на 28. 04. и на 30. 04./ са изплатени компенсации по ПМС № 55 от 2020 г., т. е. по мярката 38/62/ на 1961 фирми, някои от които са получили плащания на повече от една дата. Фирмите с до 9 работника, които са се възползвали от финансовата подкрепа на държавата общо за петте плащания през април са 1527, от 10 до 50 човека – 349, от 51 до 100 души – 47, от 101 до 250 – получилите компенсации фирми са 28, а над 250 са едва 10 предприятия.

Ако се сравнят тези данни с прогнозата на АИКБ и на Института за устойчиво икономическо развитие за това колко предприятия по сектори ще бъдат в затруднено положение и риск от съкращаване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. Тоест тези, които са имали най-голяма необходимост от подкрепа в критичния период, е видно, че то е значително по-благоприятно при оценката на ефекта от мярката „38/62“ в сравнение със съпоставянето с общия брой фирми в страната за 2018 година според данните на НСИ.

„Това е така по простата причина, че прогнозата за това, колко предприятия от различните сектори ще продължават да работят, без да изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение става дума за умерен и песимистичен сценарий – уточни Николай Григоров. – Изчисленията сочат, че мярката за изплащане на компенсации „38/62“ към този момент има нищожен ефект, причините за което многократно бяха анализирани и изтъквани в предишни становища на АИКБ, като и на останалите представителни работодателски организации. Те са във вродените дефекти на разглежданата мярка, която е неработеща и непригодна точно за тези компании и предприятия, които наистина имат нужда от помощ в кризисната ситуация. Ето защо е необходимо да се предприемат нови, адекватни мерки, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно, срива в заетостта е налице, а най-лошото тепърва предстои. На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над $\frac{3}{4}$ от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката. 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. по данни на БНБ. Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци). Защото резултатът от мярката 38/62 е, че неработещите живеят по-добре от работещите си колеги, защото: получават същата заплата; имат по-малко разходи; имат повече свободно време; изразходват по-малко енергия и са изложени на по-малко рискове. А такъв пример няма никъде другаде по света. Такова плащане се явява доход, който замества неизработения и следователно недължим трудов доход на работника или служител в времето, през което той не полага труд. Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, но на практика плащанията са част от дължимите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя ще трябва да плати на същите работници, ако бъдат съкратени. Само че ще дължи тези помощи за безработица за срок до 12 месеца, а не за 3 месеца, какъвто е срокът на компенсация, и няма да получи обратно близо $\frac{3}{5}$ от сумата под формата на данък и осигуровки. Така на практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над $\frac{3}{4}$ от работещите българи, и които нямат финансови средства да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката – коментира още Григоров. – По данни на БНБ 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. Което означава, че така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци)“.

Председателят на АИКБ – Габрово напомни още, че работодателските организации коректно са предупредили за тези неадекватни моменти в ПМС № 55, но мнението им не е взето под внимание и че мярката „38/62“ от това постановлени да подкрепи запазването на работните места е била обречена от самото начало. А работодателите, към които беше насочена тя, не са били способни да издържат при прилагането ѝ.

„Сбъднаха се всички негативни очаквания, за които АИКБ и другите организации на работодателите предупреждаваха многократно – повтори Николай Григоров. – Ето защо в момента ние не пледираме колко сме били прави, а настояваме за преосмисляне на мерките, за което ни дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение. Кризата с КОВИД-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване

на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство. Кризата с КОВИД-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложиха се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. АИКБ още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката“ – заключи накрая Николай Григоров.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ Президентът Радев е домакин на експертна дискусия по Covid-19

Президентът Румен Радев днес ще бъде домакин на експертна дискусия за социалните и икономически измерения на кризата, породена от коронавируса.

Във форума в резиденция „Бояна“ ще участват икономисти, финансисти, социолози и юристи.

Гражданите също ще могат да задават въпроси чрез социалната мрежа Фейсбук, уточняват от "Дондуков" 2.

✓ Днес е денят на „данъчна свобода“, започваме да работим за себе си

Днес е денят на т.нар. данъчна свобода за тази година. Датата се изчислява всяка година от Института за пазарна икономика и отчита дните, които са необходими на данъкоплатците, за да изработят приходите, заложили в бюджета.

Ако до днес сме работили за правителството, то до края на годината ще работим единствено за себе си.

136 дни бяха необходими на данъкоплатците да изработят 46,8 милиарда лева приходи, заложили в бюджета.

Нормалното функциониране на публичната сфера, както и извънредните икономически мерки на правителството станаха възможни благодарение на данъкоплатците, които въпреки условията продължиха да пълнят хазната, коментират от Института за пазарна икономика.

И припомнят удара върху икономиката и увеличението на разходите в бюджета. Дори и преди появата на коронавируса българските данъкоплатци постепенно губят дни в полза на държавата, пресмятат още икономистите и дават примери от последните години с увеличаването на вноската за пенсия, с вдигането на максималния осигурителен праг и започналото тази година покачване на местните данъци и такси.

От ИПИ предлагат вместо въвеждане на диференцирано ДДС покачване на прага за регистрация по ДДС. В условията на кризата това би дало глътка въздух на всички малки фирми и няма да дискриминира определени сектори, смятат икономистите на института.

✓ НСИ отчита ръст от 12,7% на доходите на българите в началото на 2020 година

В същото време общите потребителски разходи се увеличават с близо 6%

Общите доходи на българските домакинства се увеличават на годишна база през първото тримесечие на 2020 г. двойно повече, отколкото потребителските разходи, показва проучване на Националния статистически институт (НСИ).

Общият доход средно на лице от домакинство нараства през периода януари - март 2020 година с 12,7% спрямо същото тримесечие на 2019 г., достигайки 1712 лева, като в същото време общите разходи се увеличават с 5,9% до 1486 лева.

Най-висок относителен дял през първото тримесечие на годината имат доходите от работна заплата (58,5%), следвани от доходите от пенсии (27,7%) и тези от самостоятелна заетост (5,6%). Спрямо първото тримесечие на 2019 г. относителният дял на дохода от работна заплата се увеличава с 0,9 процентни пункта, делът на доходите от социални обезщетения и помощи - с 0,5 процентни пункта, докато делът на тези от пенсии, социални плащания и помощи намалява с 0,2 пункта, а от самостоятелна заетост - с 0,8 на сто.

В номинално изражение доходите от работна заплата нарастват през първото тримесечие на годината до 1002 от 874 лева година по-рано (скок с цели 14,6%), доходите от пенсии се увеличават до 473 от 424 лева (повишение с 11,6%), тези от самостоятелна заетост остават без промяна на ниво от 96 лева, а доходите от социални обезщетения и помощи нараства от 35 на 50 лева (повишение с 42,2%).

В същото време общите разходи средно на лице от домакинство се увеличават през периода януари - март 2020 година с 5,9% спрямо година по-рано, достигайки 1486 лева.

Най-голям относителен дял през първото тримесечие заемат разходите за храна (31,0%), следвани от тези за жилище (17,4%), за данъци и социални осигуровки (14,7%) и за транспорт и съобщения (11,6%).

Относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки нараства с 0,8 процентни пункта спрямо първите три месеца на 2019 г., делът на разходите за здравеопазване - с 0,9 процентни пункта, а на разходите за данъци и социални осигуровки - с 0,7, докато относителният дял на разходите, свързани с жилището намалява с 0,8 процентни пункта.

Спрямо година по-рано разходите за храна и безалкохолни напитки като абсолютна стойност нарастват с 9,0% (от 423 на 461 лева), за алкохолни напитки и цигари - с 11,6% (до 65 от 59 лева), за облекло и обувки намаляват със 17,3% (до 35 от 42 лева), за здравеопазване се увеличават с 20,7% (до 102 от 84 лева година по-рано), а тези за жилище (за вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома) се увеличават с 1,3% (от 255 на 258 лева). Увеличение с 1,0% има и при разходите за транспорт и съобщения (от 170 на 172 лева), докато разходите за свободно време, културен отдих и образование намаляват с 5,2% (до 47 от 49 лева), а за данъци и социални осигуровки се увеличават с 11,8% (от 196 на 219 лева).

Според НСИ през първото тримесечие на годината няма съществена промяна в потреблението на основни хранителни продукти средно на лице от домакинството спрямо същия период на 2019 година, като известно увеличение е отчетено в потреблението на зеленчуци (от 10,9 на 11,9 кг), на яйца (от 37 на 39 броя), на плодове (от 11,1 на 11,7 кг) и на прясно мляко (от 4,1 на 4,4 кг). Намалява консумацията на хляб и тестени изделия от 21,0 на 20,5 килограма, като бе промяна остава потреблението на сирене, зрял фасул, картофи и захар.

✓ **Последен ден за подаване на заявления от фермерите за субсидиране**

Днес е последният ден, в който фермерите могат да подадат заявленията си за субсидиране, без да бъдат санкционирани за закъснение.

От утре до 31 май включително кандидатстващи за подпомагане могат да правят промени по подадени вече заявления, без да търпят санкция за закъснение.

Крайният срок, в който земеделците все пак могат да се включат в кампанията, е 10 юни, но тогава ще понесат глоба в размер на един процент от дължимата сума за всеки просрочен работен ден.

На този етап Министерството на земеделието не смята да удължава срока за подаване на документи по директните плащания, въпреки че има разрешение от Европейската комисия за това и въпреки настояването на част от фермерите.

Аргументът е, че ако кампанията приключи навреме, това ще позволи по-ранно плащане към земеделците, което е важно в кризисната ситуация.

Ежегодно у нас се заявяват за финансово подпомагане на площ около 39 хектара земя като тенденцията е към естествено окрупняване, по-малко фермери заявяват повече земя.

Изненада за тази година е, че въпреки предложената възможност и въпреки ограниченията заради коронавируса едва четири процента от заявленията са подадени по електронен път.

✓ **Кристалина Георгиева: Германия може да направи повече за стабилизиране на Европа**

Германия направи важни стъпки за стабилизиране на Европа по време на коронавирусната криза, но със сигурност би могла да направи повече, каза в четвъртък управляващият директор на МВФ Кристалина Георгиева пред немския бизнес вестник Handelsblatt.

"Германия действаше много бързо и използва добре финансовите си възможности", посочи в интервюто г-жа Георгиева. Тя подчерта и германската бюджетна дисциплина: "В добри времена е важно да се вземат предпазни мерки за лошите времена. Точно както вирусът най-силно удря хората с предшествващи проблеми, така и икономическият шок удря най-тежко икономиките, които преди това са били нестабилни".

"Вярваме, че е разумно да се обмислят всички варианти, които могат да помогнат за смекчаване на въздействието от коронавирусния шок, отбеляза шефът на МВФ и допълни: "Така например корона облигациите са възможен инструмент, макар и не единствен", визирайки идеята за емитиране на съвместни еврооблигации, срещу която обаче Германия възрази многократно.

Шефът на МВФ също така предупреди за евентуален неуспех при рестартиране на икономиката. "Може да се наложи по всяко едно време връщане към строгите мерки на ограничения". Според Георгиева отмяната на ограниченията трябва да се основава на график, зависещ от постъпващите данни, а не от конкретни важни дати от календара.

МВФ се застъпва за укрепване на социалната държава. В тази връзка Кристалина Георгиева препоръча "осигуряване на достъп до заплащане за болни, обезщетения за безработица и здравни грижи за по-бедните слоеве на обществото", също така препоръча "разширяване на публичните програми за заетост" и очерта "по-прогресивните модели на данъчно облагане" като вариант, но без конкретно да коментира исканията на някои икономисти за данъци върху собствеността.

"Със своите традиции за социална пазарна икономика Европа е пример за подражание", подчерта шефът на МВФ. "Бих искал да кажа на европейците: имаме нужда от вас, светът има нужда от вас!"

✓ **ЕК одобри схема за 88 млн. евро в подкрепа на български микро и малки предприятия**

Европейската комисия одобри схема в размер на 88 млн. евро в подкрепа на български микро и малки предприятия за справяне с последствията от Covid-19.

Мерките ще бъдат съфинансирани в по-голямата си част от Европейския фонд за регионално развитие, който ще осигури 75 милиона евро.

Подкрепата ще е под формата на безвъзмездна помощ.

Целта е да се помогне на предприятията в различни сектори без земеделие, рибарство, аквакултури и горско стопанство. Очаква се от помощта да се възползват близо 17 300 микро и малки предприятия.

✓ Франция представи мащабен план за 18 млрд. евро в подкрепа на туристическия сектор

Франция обяви мащабни мерки на стойност 18 млрд. евро в подкрепа на своя туристически сектор, който беше засегнат драматично от коронавирусната криза и последвалото я затваряне на плажове, развлекателни атракции и хотели, съобщава Ройтерс.

През миналата година близо 90 милиона чуждестранни туристи посетиха Франция, което я направи най-посещаваната страна в света, сочат правителствени данни, според които туризмът представлява почти 8% от френската икономика на стойност 2,3 трлн. евро.

"Туризмът е изправен пред най-лошото предизвикателство в съвременната история", заяви на пресконференция в четвъртък премиерът Едуард Филип. "Тъй като това е един от скъпоценните камъни на френската икономика, спасяването му е национален приоритет", подчерта той.

"Това изключително френско удоволствие, което е в основата на нашата идентичност, да се срещнем, да се нахраним добре и да си побърбим, беше първо застрашено от въведената антивирусна блокада, а след това и от условията за премахване на тази национална блокада", посочи Филип.

Премиерът заяви, че при затворени 95% от хотелите, приоритет на правителството е да се избегнат фалити и съкращения на работни места в сектора.

За да предотврати загубата на работни места, правителството възстановява на дружествата 70% от brutните заплати на работниците, които се намират в принудителен отпуск, като Едуард Филип посочи, че тази мярка ще остане в сила поне до края на септември.

В други сектори правителството ще гледа да преустанови тази своя финансова подкрепа, тъй като Франция започна постепенно да излиза от националната карантина.

Френският премиер се надява ресторантите да бъдат отворени на 2 юни в т.нар. "зелени зони" на страната, където вирусът не се разпространява силно. Това обаче би изключило незабавното завръщане на хранителните заведения и в столицата Париж, която е в "червена зона".

Той посочи, че ограниченията, включително забрана за пътувания над 100 км и затваряне на плажове, няма да са пречка през летните месеци, освен ако не се появи отново коронавирусно огнище.

"Трябва да си поставим цел и да разширим кръгозора си", каза Филип и добави: "Французите ще могат да почиват във Франция през юли и август".

Мерките, очертани от Филип за спасяване на туристическия сектора, за които той посочи, че са "мащабни и безпрецедентни" в размер на 18 млрд. евро, включват инвестиционен план от 1,3 млрд. евро за директни парични инжекции в бизнеса от страна на държавните банки.

Фирмите с до 20 служители и 2 милиона евро годишни приходи в сектора на туризма, хотелиерството и ресторантьорството също така ще могат да използват фонд за солидарност до края на годината, за да получат безвъзмездни средства до 10 000 евро.

Ще има и данъчни облекчения за социално осигурителните плащания през май и юни. Амнистията ще продължи, докато фирмите от туристическия бизнес се наложи да останат затворени. Освобождаването от данъци ще възлиза на общо 2 милиарда евро, посочи френският премиер.

[В. Монитор](#)

✓ Над 16 млн. получават рибари по програма за морско дело и рибарство

Над 16 млн. получават рибари по програма за морско дело и рибарство Операторите в сектор рибарство и аквакултури ще получат над 16 млн.лв помощ за справяне с последствията от коронавируса по програмата за морско дело и рибарство. Това съобщи министърът на земеделието Десислава Танева на извънреден брифинг в Министерски съвет.

Подкрепата е разпределена в 3 мерки. "Право на подкрепа ще имат по мярката за временно преустановяване на риболовната дейност, мярката за подкрепа на аквакултурите за временно спиране или намаляване на производството и мярката за преработване на продуктите от риболов и аквакултури", обясни тя.

По мярката за временно преустановяване на риболовната дейност финансирането ще бъде в размер на 2 039 000 лв. Подкрепата за аквасектора ще бъде 10 503 000 лв., а по тази за преработвателите - 3.5 млн. лв. Финансирането възлиза на общо 16 131 000 лв.

Максималната помощ и по трите мерки е до 80 000 лв. Според регламента кандидатстващите трябва да имат минимум 120 дни, прекарани в морето, през последните 2 години. "Приветстваме мерките на Министерството на земеделието, това ще е първата мярка, която ще подпомогне директно собствениците на риболовни кораби, коментира Емил Милев от Организацията на производителите "Черноморски изгрев".

От бранша имат известни забележки към регламента по мярката по отношение на финансирането на малки и големи и кораби. Комуникацията между сектора и земеделското ведомство върви гладко и скоро ще бъде открит баланса, който да удовлетворява всички страни. Д-р Йордан Господинов от Асоциация на производителите на рибни продукти също подкрепи мярката. Той потвърди, че "вече са във веригите".

Браншовиците получават ежедневни обаждания от големи търговски обекти, които им предлагат място на рафтовете си. Това стана възможно, след като беше прието постановлението на Министерски съвет, според което големите вериги са

длъжни да отделят повече място за родно производство. По схемата ще бъдат подпомогнати около 100 действащи риболовни кораба. При повечето риболовни кораби спада, предизвикан от COVID-19, е около 20%. Намалването на търсенето е пряко свързано със замразяването на сектор туризъм, който е основен покупател. Основно изнасяме към Англия, Румъния, Испания и Италия.

Производителите се опасяват, че имат стока, но няма на кого да я продадат. Именно заради застояването на рибата в басейни или хладилници от бранша искат 4-месечният срок, в който ще бъде валидна мярката, да се удължи до края на годината. Размерът на финансирането е определен спрямо данни на ресорното министерство, според които от 25 март до началото на месец май в риболовната дейност има спад от 37% на риболовни кораби, излезли да работят, и до 70% при разтоварената риба.

Ресорният министър съобщи още, че на разположение на гроздопроизводителите във винарската програма ще бъде мярката за бране на зелено в размер на 1 млн. лв. От нея производителите на грозде ще могат да получат по 303 лв. на декар. Заявления могат да се подават до 5 юни в Изпълнителната агенция по лозата и виното (ИАЛВ).

✓ Споразумение между България и Гърция ще рестартира туризма

Гърция ще сключи междуправителствени споразумения в областта на туризма с България, Кипър, Австрия и Израел, предаде гръцката телевизия Скай. Предвидено е към тях да се присъединят и други страни, които успешно са се справили с борбата с COVID-19 като Дания, Норвегия, Австралия и Чехия.

Основната цел на двустранните споразумения ще бъде създаването на безопасни коридори, по които да минават желаещите да летуват в Гърция през предстоящия летен сезон. В началото на другата седмица гръцкото правителство ще представи цялостния си план за рестарт на туризма, който беше блокиран от пандемията от коронавирус през месец март. Той ще се основава на четири стълба – отваряне на въздушен транспорт, подкрепа на заетостта, финансова подкрепа и здравни протоколи.

От публикации във в. "Катимерини" пък става ясно, че Гърция подкрепя предложенията на Европейската комисия, свързани с отварянето на границите и подновяването на туристическия обмен. Одобрена е и препоръката да не бъдат оставяни празни седалки в самолетите.

✓ Поскъпването на самолетните билети с 50% неизбежно

Мерките срещу пандемията свалят натовареността на машините с 38 на сто

Въвеждането на изисквания за социално дистанциране при пътнически полети заради коронавируса ще доведе до намаляване на натовареността на самолетите с 38% и растеж на цените на билетите с 43% за авиокомпаниите в Африка, Северна Америка, Близкия Изток и с 49% за Европа, пише кенийското издание "Ийст африкан".

Веднага след отменянето на ограниченията за международните полети авиокомпаниите ще се сблъскат от една страна със слабо търсене, излишни места в самолетите и евтино гориво, а от друга страна с необходимостта да оставят незаета средната седалка и спазването на строги хигиенни мерки, отбелязва главният икономист на Международната асоциация за въздушен транспорт (МАВТ - IATA) Брайън Пиърс, цитиран от "Ийст африкан".

По думите му, ако авиокомпаниите не вдигнат цените на билетите, ще бъдат изправени пред заплахата да изпаднат от пазара.

Пиърс отбелязва, че в съвременната авиация минималният коефициентът на запълване на пътническите самолети е 77%, за да не бъде губещ полетът.

Нормите за социално дистанциране ще позволят максимално запълване от 62%, отбеляза той.

По-малкото продадени места означават автоматично увеличение на разходите и необходимост от повишаване на цената на билетите в зависимост от региона с 43-54% спрямо 2019 година, посочи Пиърс.

Investor.bg

✓ ЕК заплаши Великобритания със съд заради нарушаване на свободното движение

Страната има четири месеца, за да поправи пропуските

Европейският съюз заплаши Великобритания със съдебно дело заради нарушения на правилата за свободно движение на хора, предава Bloomberg. Ходът показва колко свързана остава страната с правилата на блока, въпреки че го напусна преди четири месеца.

Европейската комисия съобщи в комюнике, че Великобритания не е уведомила ЕС за неотдавнашни законодателни промени, ограничаващи свободното движение. Решенията включват налагане от страната на доживотни забрани за повторно влизане на хора, които са били депортирани, и други правила, затрудняващи граждани на страни членки на ЕС да получават социални помощи, съобщават официални представители.

Изпълнителният орган на ЕС даде на Великобритания четири месеца, за да поправи пропуските. Ако страната не предприеме необходимите мерки, Комисията ще премине към следващия етап от законодателния процес, който в крайна сметка ще включва налагането на глоби, съобщи Комисията.

„Според споразумението за напускане правата на гражданите на страните членки на ЕС, пребиваващи във Великобритания след края на преходния период, се основават на правата, които те имат в момента в страната според правилата на съюза“, съобщи Комисията.

След напускането си на 31 януари Великобритания е в преходен период до края на 2020 г. и остава обвързана с правилата на ЕС, въпреки че няма думата при определянето им. Съюзът може да предприеме съдебни действия по време на преходния период според условията на споразумението за Brexit

„Получихме писмото и го обмисляме“, каза говорителка на британското правителство.

Правният спор възниква в момент, когато Великобритания и ЕС опитват да постигнат споразумение за бъдещите си отношения. Но двете страни не са осъществили голям напредък. В четвъртък Великобритания подчерта червените си линии, като отказа компромис в области като риболов и ролята на съдилищата в ЕС.

Тя също така предупреди съюза, че той може да не изпълни обещанията, които даде в споразумението за оттегляне, да защитава правата на британските граждани, напускащи блока.

БНТ

✓ Премиерът Борисов ще участва в Срещата на върха на страните от Централно-европейската инициатива

Министър-председателят Бойко Борисов ще участва в Срещата на върха на правителствените ръководители на страните от Централно-европейската инициатива (ЦЕИ), която ще се проведе чрез видеоконферентна връзка.

Във фокуса на обсъжданията ще бъдат здравните, икономическите и социалните последици от пандемията от COVID-19, както и възможните общи действия за възстановяване на икономиките и обществата в държавите от региона на ЦЕИ.

Централно-европейската инициатива е създадена на 11 ноември 1989 г. като опит за развитие на регионално сътрудничество между четири държави от двете страни на Желязната завеса - Италия, Австрия, Унгария и Югославия.

Днес основната мисия на инициативата е подпомагане на европейската интеграция чрез сътрудничество в различни области между членовете. В момента страните членки на ЦЕИ са 17: девет от ЕС (Италия, Унгария, Словения, Полша, Чехия, Словакия, България, Румъния, Хърватия), пет - от Западните Балкани (Черна гора, Сърбия, Република Северна Македония, Албания, Босна и Херцеговина) и три от Източна Европа, обект на Източното партньорство на ЕС (Молдова, Украйна, Беларус).

От началото на 2020 г. председателството на ЦЕИ е поето от Черна гора. България членува пълноправно в инициативата от 1996 г., като през 1992 г. получава статут на наблюдател. Страната ни е председателствала формата през 2007 г. и отново ще застане начело през 2022 г.

По време на срещата на ЦЕИ премиерът Бойко Борисов ще подчертае позицията на страната ни, че солидарността и координацията са най-важните елементи за справяне с безпрецедентното предизвикателство COVID-19. Видеоконференцията на ЦЕИ ще покаже, че продължаването на сътрудничеството в тези трудни времена, споделянето на информация, опит и добри практики е още по-важно в битката с новия вирус.

✓ КС образува дело за Закона за здравето, сезиран от президента Радев

Конституционният съд образува дело (№ 7/2020 г.) по искане на президента Румен Радев за установяване на противоконституционност на чл. 63, ал. 2-7 от Закона за здравето.

По-рано днес държавният глава Румен Радев сезира КС за нови текстове от Закона за здравето. Още вчера той обяви това си намерение, подписвайки указа за обнародване на промените в закона.

Президентът смята, че обявяването на безсрочна епидемична обстановка може да ограничи граждански права в България.

Радев оспорва начина, по който управляващите ще преценяват въвеждането на епидемична обстановка, както и възможността тя да бъде безсрочна.

Според него така се допускат ограничения на основни права - като правото на придвижване и труд, без да се посочва докога важат ограниченията, а преценката се прехвърля на правителството.

"Така законодателят абдикира от конституционната си отговорност, а депутатите недопустимо дават на изпълнителната власт повече правомощия, отколкото допуска основният закон", твърди президентът.

Противоречие с конституцията Румен Радев вижда и при разпоредбите, свързани с хипотезите, при които държавният главен здравен инспектор оценява епидемичния риск.

Според държавния глава законът допуска оценката да е формална, изводите да не следват експертно становище, а да бъдат сведени до предварителен списък от констатации, без да се държи сметка как се засяга животът и здравето на гражданите.

Преди няколко дни Румен Радев критикува мнозинството за неясните и противоречиви разпоредби: "Моят призив е наистина, когато се пишат такива важни закони, да се отчита, че има и Конституция".

✓ Икономистът Петър Ганев: Намалването на данъците трябва да е за всички

Намалването на данъците трябва да е за всички, ако се търси положителен ефект и за бизнеса, и за икономиката, заяви в Сутрешния блок на БНТ икономистът Петър Ганев.

По думите му всяко диференциране ще създаде неравнопоставеност на пазара. Ганев предлага като алтернатива на пониската данъчна ставка, да се увеличи прагът за регистрация по ДДС, която в момента е 50 хиляди лева като по този начин ще се даде глътка въздух за много фирми.

Петър Ганев - икономист: Ние наистина следваме това правило - ниски данъци, но за всички. То работи в страни с добри институции. Но в страни с не толкова добри институции, в които всеки има опит да скрие, да има познат, да има човек в НАП и т.н. В този тип страни като нашата даването на такива преференции отваря вратата за много възползване. Няма да изгърми бюджета, ще го вържем и с такава преференция. Просто казвам, че има по-добри варианти, ако ще даваме глътка въздух на данъкоплатците. За да спечелят всички, е хубаво мерките да бъдат хоризонтални, т.е. намалението на данъка да е за всички.

✓ Временна комисия в парламента ще следи как се харчат държавните пари за борбата с COVID-кризата

Йордан Цонев от ДПС оглави временната комисия за контрол на разходите на публичните средства за преодоляването на последствията от разпространението на COVID-19. Комисията е от десет членове, на паритетен принцип, по двама от политическа сила. В състава ѝ влизат: от ГЕРБ - Мария Илиева и Евгения Ангелова, БСП - Румен Гечев и Явор Божанков, ДПС - Йордан Цонев /председател/ и Адлен Шевкед, "Обединени патриоти" - Калин Поповски и Борис Ячев, от "Воля" - Пламен Христов и Дора Христова. Независими народни представители не бяха включени в комисията, което даде поводи за възражения в пленарна зала от тяхна страна.

Недоволна е и Левицата, след като не беше прието предложението временната комисия да бъде оглавена от депутата от БСП Румен Гечев. В мотивите за създаване на комисията от БСП изтъкнаха, че председател трябва да е представител от опозицията за по-голяма обективност и прозрачност. Самият избор на председател на временния орган стана повод за скандали по време на вчерашното заседание на парламента.

Не знам дали европейската практика е приложима за нас, защото не виждам нещо европейско в поведението на нашата опозиция, която е общо взето дребнава, три години се преминава от скандал в скандал, заяви Валери Симеонов. Смятам, че председателят не трябва да е от БСП, иначе парламентарната група на Обединени патриоти е за създаване на такава комисия, за да има доверие на обществото в действията на управляващите, обяви той. Валери Жаблянов от БСП контрира, че с този начин на разсъждение няма да може да се излъчи истински колективен орган на парламента, предаде БТА. От ГЕРБ подкрепиха създаването на комисията в името на прозрачността на разходите, както и председателството ѝ да се възложи на представител на опозицията, но не и на БСП, защото "считаме, че друга е целта за създаване на такава комисия - да се създаде усещането за нещо скрито, за непрозрачно харчене на парите, отбеляза Александър Ненков от управляващата партия. Веселин Марешки декларира, че "Воля" ще подкрепи създаването на комисията, както и тя да се оглави от някоя от "опозициите". Не е време за слаби театрални постановки, слаб популизъм, време е за обединение на всички здравомислещи за справяне с икономическите последици от инфекцията, подчерта той. Марешки настоя политическите партии да се откажат от своята субсидия и да я дарят най-вече на полицаите, на лекарите. Социалистът Явор Божанков обаче го атакува дали самият той е готов да се откаже от луксозната си лимузина с много екстри.

При представянето на мотивите за създаването на временната комисия лидерът на левицата Корнелия Нинова подчерта, че извънредното положение и епидемичната обстановка налагат извънредни разходи и е логично да се предприемат мерки за компенсиране и подпомагане, но "извънредните разходи не предполагат безконтролни разходи". През последните години ГЕРБ харчат парите непрозрачно, с постановления на Министерския съвет извън бюджета се харчат между 1,5-2 млрд. лв. без санкция на НС, посочи Нинова. Борисов, допълни тя, пътувайки с джипа си в страната, от прозореца му обещава и раздава милиони. В тази ситуация, когато се очаква да се изтеглят нови заеми, е два пъти по-наложително да има контрол и прозрачност на харчовете, най-важното е да се помогне на хората, а не на правителството да оцелее до края на мандата си, изтъкна председателят на социалистическата партия.

Нинова обясни, че временният орган трябва да провери съответствието на разходите с предварително зададените критерии, да съобщи къде отиват парите на българските граждани в т.ч и от фондовете на ЕС, предназначени за борба с пандемията.

На няколко пъти по време на дебата отделни депутати поискаха от председателя на НС Цвета Караянчева да призове колегите им да си сложат маските в залата. Самите трябва да даваме пример как трябва да пазим себе си, и околните, настоя председателят на ПГ на ГЕРБ Даниела Дариткова.

✓ Избраха членовете на първия у нас Съвет за развитие на гражданското общество

Избраха членовете на първия у нас Съвет за развитие на гражданското общество, който е консултативен орган към Министерския съвет. Одобрени за участие във вота бяха 379 неправителствени организации, а избирателната активност в електронното гласуване е 75%.

Участниците имаха възможност да гласуват в полза на 14 организации, включително за своята, чрез уеб базираната електронна платформа <https://voting.government.bg>. Изборната комисия одобри за кандидат-членове на Съвета 123 граждански организации в обществена полза.

Най-много гласове да излъчат свой представител в Съвета за развитие на гражданското общество получиха Българският център за нестопанско право – 178 гласа, Българският дарителски форум – 126, „Работилница за граждански инициативи“ – 108. Останалите неправителствени организации, класирани за състава на Съвета, са „Светът на Мария“, „Български фонд за жените“, Сдружение „Асоциация на европейските журналисти – България“, Фондация „Заедно в час“, Сдружение „Български червен кръст“, Българският Хелзински комитет, „За нашите деца“, „Асоциация на парковете в България“, „Българска асоциация за алтернативен туризъм“, Асоциация „Родители“, „Карин дом“.

Списъкът на гласувалите и на класираните организации е публичен на електронната платформа. Предстои класираните организации да излъчат представителите си за участие в Съвета за развитие на гражданското общество.

✓ Повече от половината заети в България работят в малки компании

Повече от половината трудово заети в страната ни (53,5%) работят в малки компании с персонал до 49 души, показват данни на Евростат.

21,2% от работещите у нас са заети в средни предприятия с персонал между 49 и 250 души. Останалите 25,3% работят в големи компании и предприятия.

За сравнение най-много заети в малки компании от страните от Европейския съюз има в Испания, където 58,3% от заетите работят в малки компании.

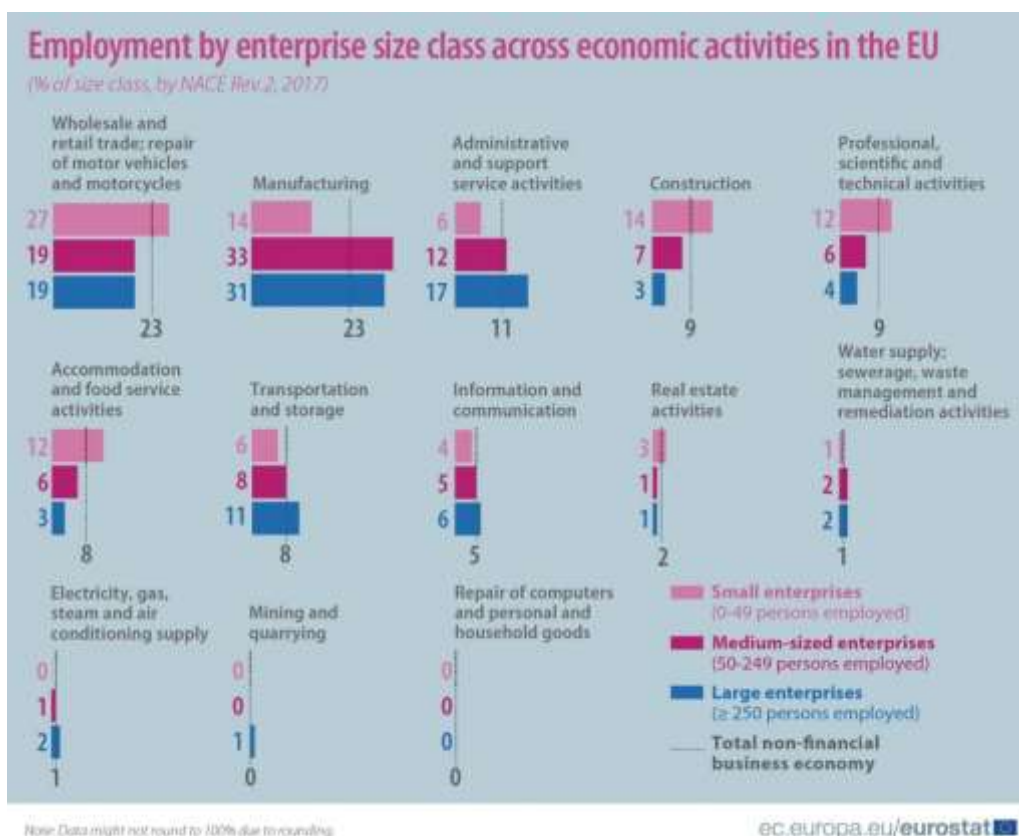
На другия полюс се намира Франция, където едва 40,6% от заетите работят в малки фирми.

Малките и средни предприятия (МСП), или предприятията с по-малко от 250 заети лица - често се наричат гръбнакът на европейската икономика, предоставяйки работни места и възможности за растеж. Въпреки това, след ограниченията от пандемията, те могат да бъдат и сред най-тежко засегнатите от забавянето на икономическата активност.

През 2017 г. преобладаващото мнозинство (98,9%) от предприятията в нефинансовата бизнес икономика на Европейския съюз са предприятия с по-малко от 49 заети лица (малки предприятия), следвани от средни предприятия (50-249 заети) с 0,9% от всички предприятия. За разлика от това, само 0,2% от всички предприятия имат 250 или повече заети лица.

През 2017 г. в нефинансовата бизнес икономика на ЕС са налице 22,2 милиона малки и средни предприятия, които допринасят за над половината от общата добавена стойност (56%, или 3,5 милиарда евро).

През 2017 г. в малки и средни предприятия са заети 83,9 милиона души, което представлява 67% от всички работещи. Над половината от тях са заети в три икономически дейности: сектор дистрибуция (20,7 милиона души, 27% от заетостта на малките предприятия и 19% от заетостта на средните предприятия), производство (15,8 милиона души, 14% и 33% съответно) и строителство (10,2 милиона души, 14% и 7%).

Снимка: Евростат

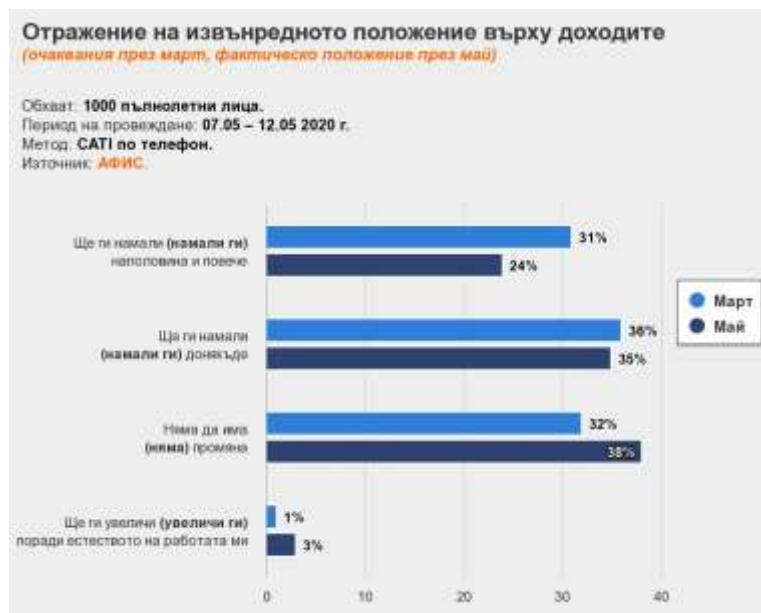
✓ Извънредното положение удари по джоба на почти две трети от българите

Загубилите голям дял от доходите си в резултат на двумесечното положение са повече в провинцията и по-малко в София. Почти всеки втори изпитва свиване на личните си финанси „донякъде“, но по-интересно е, че има и хора, увеличили доходите си и те са 6%, което е двойно над средното. Това показват данни от проучване на агенция "Афис" за нагласите към приключилото извънредно положение.

Доходи

Поддържането на т. нар. „социална дистанция“ ограничи пътуванията, възможността за работа в малки помещения, цял ред услуги, в това число и на свободното време, с което се отрази на заетостта. Общо 59% споделят, че в крайна сметка техните доходи са намалели, като 24% от тази група сочат намаление наполовина и повече. Обратно, 38% констатира, че приходите са останали същите, както преди. Най-вече обаче това важи за хората в пенсионна възраст. Само 3% са си докарвали повече приходи, поради естеството на тяхната дейност.

Същият въпрос е бил зададен от анкетиращите още в началото на извънредното положение, но формулиран в бъдеще време: „Как очаквате да се отрази на Вашите доходи извънредното положение?“ Към края на периода вече е ясно, че опасенията сред 31%, че драстично ще обеднеят, са се сбъднали не за всички, а за 24%, тоест със 7% по-малко. Очакващите не само запазване, но и увеличение на доходите са били 1%, а в края на периода се покачват на 3%.

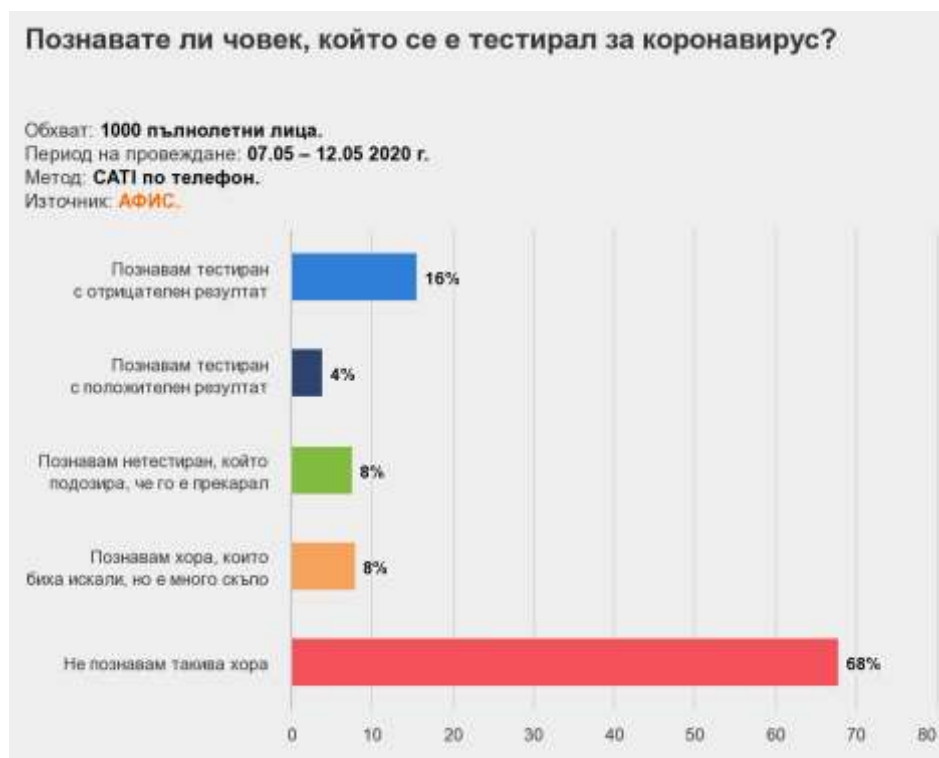

Графика на "Афис"

Тестване

15.6% от анкетираните пряко или косвено познават поне един човек, който е направил тестове за коронавируса и се е оказал „чист“. Далеч по-малко – 4% – са научили, че техен познат е потвърден носител на вируса. Още 8% знаят за хора, които биха искали да се проверят, но са възпрепятствани заради непосилната цена на услугата. И други 8% имат в кръга на своите преки и косвени контакти от първи порядък хора, които подозират, че вече са го прекарвали, защото си спомнят за неразположение с признаци, сходни на тези при COVID-19.

Темата за тестирането е най-силно обсъждана в столицата. В нея между 33% и 47% познават (пряко или косвено) човек, на когото е правена проверка.

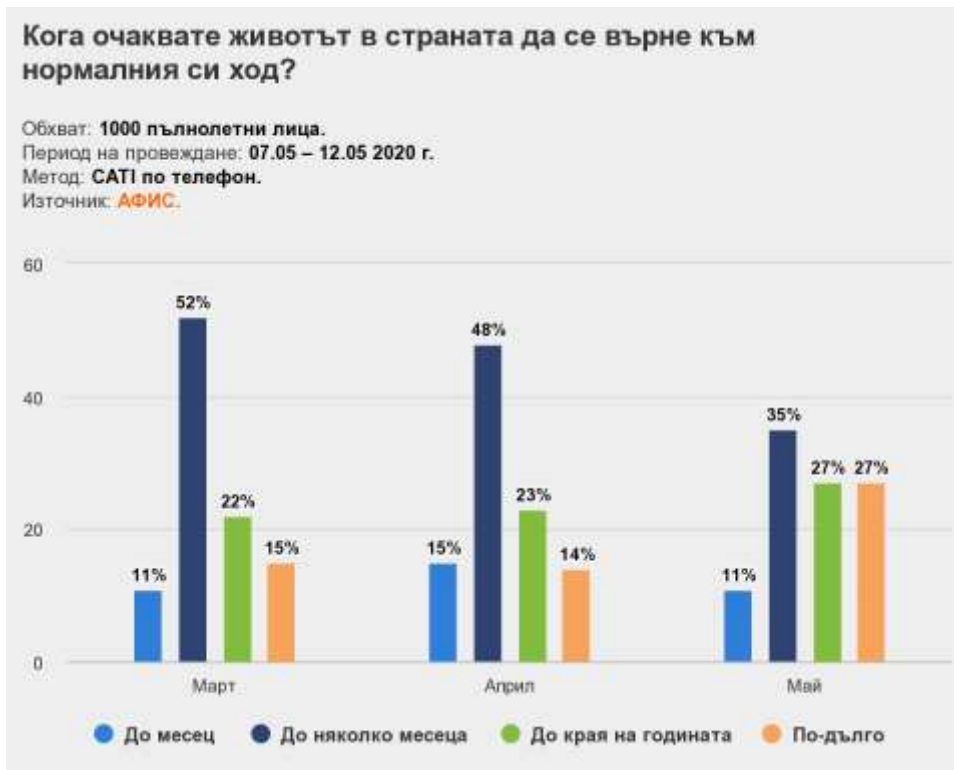

Графика на "Афис"

Краят на епидемията

През март 52% от хората очакваха да видят края на епидемията до няколко месеца и едва 15% очакваха ситуацията да продължи повече от година. Първото от посочените числа спадна през април на 48%, а през май достигна 35%. Второто плавно нарасна със 12 пункта и достигна 27%. Като цяло в момента малко под половината (45%) от страната очакват животът да се върне към нормалното до месец или няколко месеца, а 55% насочват взор към края на годината или след нея. Сега вероятно ще се сблъскаме с нарастващото масово убеждение, че няма нищо по-трайно от временното положение.

Картината показва отслабване и размиване на онова търпение, което продължават да ни „предписват“ медицинските експерти. Този процес има два аспекта – изчерпване на личните финансови резерви и релативизиране и девалвация на някои от най-често препоръчаните правила и ограничения.

Графика на "Афис"

Извънредни мерки

На въпроса – „Ако извънредните мерки продължат, колко време можете да издържите финансово?“ – 4% отговарят „Седмица“, 26% „Месец“, 22% „Три месеца“, 10% „Половин година“, 26% „По-дълго“, а 13% „Вече не издържам“. Може да се констатира, че сумарно около 16% са останали без особено пространство за маневриране. Това число не бива да бъде подценявано. То означава, че група от порядъка на стотици хиляди души са поставени между чука на социалната отговорност и наковалнята на безпаричието и дълговете. Сред тях значителна част са силно притеснени, дори да не протестират публично.

На въпрос „Независимо от промяната на извънредните мерки, ще продължите ли да поддържате физическа дистанция с околните и да използвате лични предпазни средства?“ 38% отговарят „Ще продължа да ги спазвам стриктно“, (само че в този дял натежават най-възрастните), 48% възнамеряват да се придържат към част от мерките, а 11% изобщо ще ги игнорират. 4% дори откровено си признават, че и досега не са ги спазвали.

✓ Балтийските републики създават първата зона за свободно пътуване в Европа

Латвия и Естония отвориха от полунощ границите помежду си, създавайки първата зона за пътуване в рамките на Европейския съюз, в опит да дадат тласък на икономиките си, тежко пострадали от пандемията от коронавирус, предаде Ройтерс.

Гражданите на трите републики ще могат да пътуват свободно в региона, но всеки, влизащ от чужбина, ще трябва да се самоизолира за 14 дни. В изявление на литовския премиер Саулюс Сквернелис се казва, че балтийската зона за пътуване е възможност бизнесите да отворят отново и е лъч надежда за хората, че животът се връща обратно към нормалното.

Решението на трите балтийски републики беше взето в момент, когато ЕС се опитва да убеди 27-те членки да отворят отново вътрешните си граници и да рестартират пътувания на по-големи разстояния, макар и с мерки за сигурност, като предпазни маски в самолетите.

Нови случаи на коронавирус в трите балтийски републики почти няма и нито една от тях в сряда не беше регистрирала повече от 7 случая. От края на април властите в трите държави облекчиха мерките за изолация. Като цяло в региона има под 150 починали от болестта, информира БТА..

Балтийските държави са близки партньори, имат сходна епидемиологична ситуация и икономиките им са добре интегрирани, така че свободното движение на хора и стоки е много важно за региона, каза Арнолдас Пранкевичус - представителят на Европейската комисия в Литва.

Литва, Латвия и Естония - трите най-бедни членки на еврозоната, очакват икономиките им да се свият с до 7-8 процента тази година, в съответствие с останалата част на валутния съюз.

Литва предупреди за двуцифрен спад, ако икономиките не заработят отново до лятото.

✓ Словения обяви край на епидемията от коронавирус

Словенското правителство късно снощи обяви официално край на коронавирусната епидемия, с което Словения стана първата европейска държава, направила това, предаде ДПА.

Стъпката идва, след като властите отчитаха по под седем нови случая дневно през последните две седмици.

Сега хората, пристигащи в Словения от други страни от ЕС, вече няма да е нужно да бъдат поставяни в карантина за най-малко седем дни, както се правеше от началото на април, обяви правителството.

Страната с население от два милиона души, която граничи с Италия, Австрия, Унгария и Хърватия, досега е регистрирала 1464 инфектирани с коронавирус лица и 103 смъртни случая. Епидемията обяви на 12 март.

"Словения овладя епидемията през последните два месеца. Днес Словения има най-добрата епидемиологична картина в Европа", заяви в парламента премиерът Янез Янша.

Краят на епидемията означава, че след май ще приключат и някои мерки, включително отпускането на финансова помощ за граждани и фирми, засегнати от коронавируса, отбелязва агенцията.

Правителството посочи, че чуждестранни граждани, които проявяват симптоми на коронавирална инфекция, няма да могат да влизат в страната, предаде БТА.

Карантина от най-малко 14 дни ще бъде прилагана за хората от държави извън ЕС с някои изключения, като например дипломати и превозвачи на товари.

Все пак гражданите ще продължат да следват някои основни правила, за да се попречи на евентуално разпространение на зараза, каза още правителството, без да навлиза в подробности.

Правителството започна да облекчава въведените мерки срещу Ковид-19 още на 20 април. По-рано тази седмица беше възстановен общественият транспорт, а от следващата седмица някои ученици ще се върнат в училище. От 18 май ще заработят също магазините, ресторантите и фирмите за услуги, затворени в рамките на ограниченията заради пандемията.

✓ Понижения на световните борси след изказването на председателя на Федералния резерв

Основните индекси на европейските фондови борси записаха понижения в търговията в четвъртък, следвайки загубите на Уолстрийт и опасенията от втора вълна от COVID-19, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 6,31 пункта, или 1,89%, до 327,66 пункта, след продължавайки понижението си под едноседмичното дъно, достигнато вчера, след като председателят на Федералния резерв Джером Пауъл заяви, че настоящата рецесия е по-лоша от която и да е било след Втората световна война.

Немският DAX отчете спад от 194,62 пункта, или 1,89%, до 327,66 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 138,81 пункта от стойността си, или 2,35%, достигайки ниво от 5 765,24 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 87,93 пункта, или 2,02%, до 4 257,02 пункта.

„Имаше твърде много оптимизъм за това колко бързо ще излезем от ситуацията, създадена от блокирането на икономиката. Стана ясно, че действителността е различна – ще има постепенно възстановяване и всичките пакети за стимулиране на икономика са били отпуснати само за да се гарантира, че тя няма да се срина напълно“, коментира Роджър Джоунс от London & Capital.

Най-големи загуби бяха регистрирани в автомобилния сектор SXAP и енергийния SXEP и технологичния сектор SX8P – спад с 1,80%, 2,59% и 2,05%. За понижението допринесе новината, че инвестиционна компания Permira е продала дял на стойност 1,03 млрд. евро от германската софтуерна компания TeamViewer. Акциите на немската фирма поевтиняха с 7,19%.

Акциите на Airbus поевтиняха с 0,25%, след като в медиите се появи информация, че компанията разглежда планове за реструктуриране, които включват възможността за „дълбоко“ съкращаване на работни места.

От друга страна акциите на европейският борсов оператор Euronext поскъпнаха с 2,32%, след като той отчете 55-процентов скок на приходите през последното тримесечие.

Ново понижение в САЩ

Американските борсови индекси записаха нови понижения в сряда, след като председателят на Федералния резерв Джером Пауъл предупреди за трайна рецесия в САЩ, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones отчете спад от 516,81 пункта, или 2,17%, до 23 247,97 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 50,12 пункта от стойността си, или 1,75%, достигайки ниво от 2 820 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се понижи с 139,38 пункта, или 1,55%, до 8 863,17 пункта. След този спад технологичният индекс отново е на загуба за 2020 г.

„Макар че икономическият отговор бе навременен и адекватен по мащаб, това може да не е последната глава от тази история, като се има предвид, че пътят пред нас е както много несигурен, така и обект на значителни рискове“, заяви вчера председателят на Фед Джером Пауъл, като допълни, че икономиката вероятно ще регистрира значително възстановяване, след като коронавируса бъде поставен под контрол.

Изказването на Пауъл идва на фона на данните на министерството на труда от миналата седмица, според които през април в САЩ са били изгубени 20,5 млн. работни места. Същевременно с това няколко щата започнаха да възобновяват икономическата си активност, което породило опасения от втора вълна от COVID-19.

„Всичко зависи от следващите няколко месеца и от това колко успешно ще бъде възстановяването на работата на бизнесите. Всички стимули на света не може да компенсират затварянето на бизнесите за продължителен период от време“, коментира Ник Райх, изпълнителен директор на The Earnings Scout.

Пазарите бяха подложени на натиск и от изказването на инвеститора Дейвид Тепър, според който акциите са изключително надценени.

Акциите на Walgreens Boots Alliance и American Express бяха най-лошо представящите се в Dow, записвайки поевтиняване съответно то 5,38% и 6,15%. Банковият сектор също отчете загуби, като книгата на Bank of America, Citigroup, Wells Fargo и JPMorgan Chase поевтиняха с 4,57%, 4,13%, 6,28% и 3,45%. Авиопревозвачите достигана нови рекордно ниски стойности, като акциите на American, Delta и United Airlines поевтиняха съответно с 5,60%, 7,70% и 9,01%.

Спад в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанският регион записаха понижения на фона песимистичната прогноза на Джером Пауъл, предаде Маркетоуч.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 352,27 пункта, или 1,74%, до 19 914,78 пункта.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite отчете спад от 27,71 пункта, или 0,96%, до 2 870,34 пункта, докато по-малкият измерител Shenzhen Composite изтри 17,16 пункта от стойността си, или 0,94%, достигайки до ниво от 1 805,7 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 350,56 пункта, или 1,45%, до 23 829,74 пункта.

Южнокорейският индекс Kospi регистрира спад от 15,46 пункта, или 0,8%, до 1 924,96 пункта.

В Австралия ASX 200 се понижи с 93,2 пункта, или 1,72%, до 5 328,7 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 4,65 пункта, или 1,03%, до 448,33 пункта. BGBX40 се понижи с 0,62 пункта, или 0,65%, до 95,42 пункта. BGTR30 изтри 2,85 пункта от стойността си, или 0,61%, достигайки ниво от 464,45 пункта. BGREIT записа спад от 1,33 пункта, или 0,99%, до 132,38 пункта.

Дневник

✓ Президентът вижда повече американски инвеститори в информационните технологии

България има както амбицията, така и възможността да привлече много по-големи инвестиции от САЩ, особено в сферата на информационните технологии. Това каза президентът Румен Радев по време на срещата си с американския посланик Херо Мустафа. В разпространено до медиите съобщение от прессекретариата на държавния глава се посочва още, че страната има разрастващи се позиции и квалифицирана работна ръка в тази област и може да предостави благоприятни условия за инвеститорите.

Двамата обсъдиха перспективите за развитие на двустранното стратегическо партньорство, насърчаване на инвестициите от САЩ в българската икономика, модернизацията на българските въоръжени сили и сътрудничеството в енергетиката.

На срещата беше открито и активното двустранно сътрудничество в борбата с коронавируса. Президентът Радев изрази признателност към САЩ за значителния им принос в борбата срещу COVID-19. Досега САЩ са осигурили на България 6000 теста за коронавирус и ще предоставят медицински принадлежности на стойност 500 хил. долара, пълно тестово оборудване, както и друг вид подкрепа.

Американската търговска камара в България, Фондация "Америка за България", Българският донорски форум и посолството на САЩ са набрали съвместно 1 млн. лева като дарения за български организации, борещи се с коронавируса.

✓ Забраната за влизане в България вече обхваща и гражданите на Евросъюза

Границите на България остават затворени до 14 юни, като забраната за влизане вече обхваща всички чужди граждани - това става известно от [заповед на здравния министър Кирил Ананиев](#), с която се променят досегашните разпоредби от периода на извънредното положение заради пандемията от COVID-19.

[Досегашният режим](#), който действаше от 6 април насам, не позволяваше в страната да бъдат допускани граждани от трети страни и спираше - независимо от гражданството им, идващите от 12 страни от Европейския съюз и шенгенското пространство (Италия, Испания, Франция, Великобритания и Северна Ирландия, Германия, Нидерландия, Швейцария, Австрия, Белгия, Исландия, Лихтенщайн и Люксембург).

С новата заповед възможността за пътуване до страната за граждани от други европейски държави е премахната и от днес е забранено влизането на "всички лица, независимо от тяхното гражданство, през всички гранични пунктове, с въздушен, морски, железопътен и автомобилен транспорт. Това не важи за български граждани, техните семейства и хората, които имат статут на постоянно пребиваващи в страната.

Вече се допускат и работещи в туризма

Досега съществуващите изключения от ограничителния режим остават, но към тях се добавят две нови категории работници: право да влизат в страната от днес имат работещи в сферата на туризма и работници, които участват в доставките на лекарства, медицински изделия и апаратура и лични предпазни средства.

Както и досега, изключение за влизане се прави за:

- българските граждани и семействата им, както и тези със статут на постоянно или продължително пребиваване
- медицински специалисти и научни работници, както и социални работници, когато пътуват по работа
- чуждестранни длъжностни лица, дипломати, служители на международни организации при изпълнение на задълженията им
- пътуващите по хуманитарни причини
- чуждестранни граждани, ангажирани в работата по стратегическата и критичната инфраструктура
- сезонни земеделски работници и погранични работници
- транзитно преминаващите чуждестранни граждани, които се завръщат у дома си или там, където пребивават.

Карантината - за всички без изключение

Остава досегашното задължение за 14-дневна домашна карантина на всички влизащи от чужбина. При влизане в страната през всички гранични пунктове те трябва да попълват предписание, в което посочват къде ще отседнат и се ангажират да не излизат и да спазват епидемиологичните мерки.

Изключение са шофьорите на транзитно преминаващите товарни камиони и международните автобуси.

Повече за условията на карантина четете [тук](#).

Какво ново е в сила от днес

- [Връщането в офисите се отлага засега - препоръките за работа в извънредната обстановка](#)
- [Хората над 60 г. и хронично болните с коронавирус ще влизат задължително в болница](#)
- [Денят след извънредното положение: какво е забранено и позволено](#)

Екипажите на самолети - с детайлни правила

В заповедта са описани правилата за карантина на самолетните екипажи. Според тях екипажите, които летят извън България, не подлежат на карантина, ако са престояли само на перона (стоянка, ръкав за обслужване на самолета) и са се върнали обратно.

Екипажите, които летят от чужбина до България, също не подлежат на карантина, ако не остават в страната повече от 12 часа, а междуременно не напускат въздухоплавателното средство, освен за задължителната предполетна подготовка.

Какви са препоръките за работодателите в епидемичната обстановка - [тук](#)

Как ще бъдат лекувани хората над 60 г. и хронично болните - [тук](#)

Какви са действащите забрани във всекидневнието - [тук](#)

✓ **Регионалното министерство предлага създаването на единен регистър за строителните документи**

Значителна стъпка към електронно управление прави Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) се предложените промени в Закона за устройство на територията (ЗУТ). Според тях на страницата на регионалното министерство ще има единен публичен регистър с всякакви документи по темата, съобщава "[Капитал](#)". Предложенията са публикувани за обществено обсъждане в портала [www.strategy.bg](#), като становища се събират до 12 юни 2020 г. Според експерти обаче и досега е имало законово задължение институциите да публикуват тази информация, но не са го правили. Освен това не се знае кога ще заработи порталът, тъй като след приемането на закона регионалният министър ще трябва да създаде наредба за работата му, а всички институции да се регистрират.

Промените гласят, че регионалният министър трябва да създаде, развие и поддържа единен публичен регистър по устройство на територията. Той ще се намира на сайта на министерството. Кметовете, областните управители и ДНСК ще могат да правят вписвания и да отразяват промени, а на гражданите ще се дадат ограничени права за ползване на информация без възможност за промени.

Какви още промени се предлагат - четете [тук](#).

✓ **България е пред наказателни процедури заради отпадъчните води и замърсения въздух**

България е изправена пред две наказателни процедури на ЕС - заради отпадъчните води и заради липсата на достъп до правосъдие заради мръсния въздух, съобщи пресслужбата на Еврокомисията.

Комисията настоятелно приканва България, Чехия, Франция и Полша да гарантират, че градските отпадъчни води се събират и пречистват по подходящ начин съгласно изискванията на Директива 91/271/ЕИО.

Тя изисква от държавите членки да събират и пречистват своите [градски отпадъчни води](#), преди да ги излеят в околната среда. За агломерациите с 2000 или повече жители при пречистването трябва не само да бъдат премахнати твърдите вещества, но и да бъдат разградени органичните вещества чрез използване на бактерии.

България не е осигурила канализационна система в 48 големи агломерации, в 69 големи агломерации тя не гарантира, че градските отпадъчни води, които влизат в [канализационните системи](#), се подлагат на подходящо пречистване, а в 71 големи агломерации тя не гарантира, че градските отпадъчни води, които влизат в канализационните системи и се изливат в чувствителни зони, се подлагат на по-строга пречистване. Всички тези агломерации трябваше да изпълнят изискванията до 31 декември 2010 г.

Комисията изпраща мотивирани становища и на четирите държави, като им предоставя четири месеца, за да коригират положението. Ако те не предприемат подходящи действия, комисията може да реши да предяви иск пред Съда на ЕС срещу тях.

Достъп до правосъдие заради мръсния въздух

Комисията приканва настоятелно България и Полша да премахнат пречките пред достъпа до правосъдие във връзка с плановете за [качество на въздуха](#). Нито една от двете държави не е гарантирала, че физическите или юридическите лица, пряко засегнати от превишаванията на пределно допустимите стойности на замърсяването на въздуха съгласно Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, могат да сезират националните съдилища.

Природозащитните организации и физическите или юридическите лица в тези две държави членки нямат право да оспорват съответствието на план за качество на въздуха и да искат от публичните органи да изготвят плановете за качество на въздуха, както се изисква от директивата.

Комисията реши да изпрати на двете държави официални уведомителни писма, с които им дава срок от четири месеца, за да поправят това положение. Официалното уведомително писмо за нарушения на европейското право е първата стъпка в наказателните процедури; следва изпращане на "мотивирано становище", което е формално искане страната да се съобрази с европейските закони. Ако националните власти продължават да не ги спазват, ЕК изпраща въпроса към Европейския съд.

✓ **Брюксел: България да отмени задължението на веригите да продават местни храни**

България да премахне мерките, задължаващи търговците на дребно да излагат на видно място и да осигуряват специални места за продажба на местни стоки.

Това поиска еврокомисията в официално уведомително писмо към София, което е първата стъпка в наказателните процедури на ЕС. Според Брюксел наложените на търговците задължения ограничават свободното движение на стоки, както и свободата на търговците. (Според земеделския министър Десислава Танева това не е така - подробности за позицията ѝ [четете тук](#).)

Те бяха приети от правителството с постановление през април - то задължи търговските обекти, [представляващи вериги от магазини](#), да предлагат българска продукция на местни (регионални) производители. Местата за продажба следва да са с площ, достатъчна за излагане и продажба на съответните хранителни продукти, както и да са обозначени по подходящ начин, от който да е видно, че предлаганите продукти са регионално производство. На тези места следва да се предлагат мляко и млечни продукти от българско сурово мляко; риба и рибни продукти; прясно месо и яйца; пчелен мед; пресни сезонни плодове и зеленчуци, произведени от регионални производители. За неспазване на изискванията на постановлението се налагат санкции, които междуременно бяха записани в закона за извънредното положение - 15 до 25 хил. лв., а при повторно нарушение - от 30 до 50 хил. лв.

"Такива ограничения могат да бъдат оправдани само с императивни съображения от общ интерес, като например общественото здраве, и трябва да бъдат подходящи и необходими за постигането на тази цел. Поради извънредните обстоятелства, произтичащи от [свързаната с коронавируса санитарна обстановка](#) и отслабването на икономиките в ЕС, е абсолютно необходимо да се запазят свободното движение на стоки и свободата на установяване", пише в съобщението на еврокомисията.

По принцип Брюксел удължи срока за отговаряне на такива писма от два на четири месеца, но понеже такива пречки могат да подкопаят единния пазар, България ще има месец да реагира на писмото.

Темата е била коментирана и от еврокомисаря за вътрешния пазар [Тиери Бретон](#) в писмо до германския евродепутат Андреас Шваб, пише Agence Europe. Според нея решението на българските власти "не е било правилно" и Бретон се е свързал с тях, за да работят по "алтернативни мерки, които не пречат на продажбата на продукти от други държави членки". "Дневник" очаква отговори по темата от офисите на Бретон и Шваб.

Официалното уведомително писмо за нарушения на европейското право е първата стъпка в наказателните процедури; следва изпращане на "мотивирано становище", което е формално искане страната да се съобрази с европейските закони. Ако националните власти продължават да не ги спазват, ЕК изпраща въпроса към Европейския съд.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ ЕЦБ: Сигурността и мащабите на възстановяване са силно несигурни

БВП на еврозоната може да спадне с между 5% и 12% през тази година

Еврозоната е изправена пред икономическо свиване с мащаб и скорост, които са безпрецедентни в мирно време. Мерките за ограничаване на разпространението на коронавируса до голяма степен спряха икономическата активност във всички страни от еврозоната и по целия свят. Това се казва в икономическия доклад на Европейската централна банка, публикуван днес на сайта на институцията и цитиран от [Investor.bg](#).

Индикаторните проучвания за потребителските и бизнес настроения се понижиха, което предполага рязко свиване на икономическия растеж и дълбоко влошаване на условията на пазара на труда, посочва институцията. Като се има предвид високата несигурност около крайната степен на икономическия спад, сценариите за растеж на ЕЦБ, предполагат, че брутният вътрешен продукт (БВП) на еврозоната може да спадне с между 5% и 12% през тази година, в зависимост от продължителността на мерките за ограничаване и успеха на политиките за смекчаване на икономическите последици за бизнеса и служителите. Тъй като мерките за ограничаване постепенно се премахват, тези сценарии предвиждат възстановяване на икономическата активност, въпреки че скоростта и мащабите остават силно несигурни. Инфлацията е спаднала в резултат на рязкото понижаване на цените на петрола и малко по-ниската инфлация, става ясно още от текста.

Управителният съвет реши допълнително да облекчи условията за целевите си операции по дългосрочно рефинансиране (TLTRO III) и да започне нова серия на нецелеви пандемични спешни операции за дългосрочно рефинансиране (PELTROs). Покупките се извършват в рамките на пандемичната програма за спешни покупки (PEPP), докато продължават нетните покупки по програмата за закупуване на активи (APP) с месечен темп от 20 милиарда евро заедно с покупките на APP при допълнителния временен пакет от 120 милиарда евро, налични до края на годината. Заедно със съществуващия стимул на паричната политика, който вече съществува, тези мерки ще подкрепят ликвидността и условията на финансиране и ще стимулират запазване на безпроблемното предоставяне на кредити за реалната икономика. В същото време Управителният съвет ще трябва непрекъснато да оценява мерките поотделно и като пакет, за да прецени дали те все още са адекватно калибрирани и с подходящ размер, за да осигурят необходимата степен на приспособяване в изпълнение на своя мандат за ценова стабилност.

Коронавирусната епидемия и свързаните с нея мерки за ограничаване парализираха световната икономика и търговия. Последните данни сочат рязко свиване на световната активност през първата половина на 2020 г. Китай регистрира най-ниското си ниво на растеж от десетилетия през първото тримесечие на 2020 г., докато въздействието на пандемията върху други ключови икономии се очаква да бъде особено видимо през второто тримесечие. Счита се, че световната търговия също е спаднала рязко заради прекъсванията във веригите на доставки и широко разпространен спад от търсенето. В същото време очакваното бързо влошаване на световната активност и търговия е посрещнато със силни политически мерки в световен мащаб. Очаква се глобалният инфлационен натиск да намалее допълнително в резултат както на рязкия спад на цените на петрола, така и на слабото търсене.

Разпространението на коронавируса и блокирането на много икономики поставиха огромно напрежение върху финансовите пазари в еврозоната. Редица политически действия обаче помогнаха за успокояване на пазарите, което доведе до обръщане на отрицателната тенденция в повечето цени на активите. На валутните пазари еврото е поевтиняло слабо в търговско претеглено изражение.

Последните икономически показатели и резултатите от проучванията, обхващащи периода след разпространението на коронавируса в еврозоната, показват безпрецедентен спад, което свидетелства за значително намаляване на икономическата активност в еврозоната и бързо влошаващи се пазари на труда. През първото тримесечие на 2020 г., което беше частично засегнато от разпространението на коронавируса, реалният БВП в еврозоната е намалял с 3,8% на тримесечна база, което отразява въздействието на мерките за блокиране през последните седмици на тримесечието.

Резкият спад в икономическата активност през април предполага, че въздействието вероятно ще бъде още по-тежко през второто тримесечие. Предвид силно несигурната продължителност на пандемията, вероятният обхват и продължителността на предстоящата рецесия и последващото възстановяване са трудни за предвиждане. Очаква се растежът на еврозоната да се възобнови, тъй като мерките за ограничаване постепенно се премахват, подкрепени от благоприятни условия за финансиране, фискална позиция на еврозоната и възобновяване на глобалната активност. Въпреки това, степента на свиване и възстановяване ще зависи изключително от продължителността и успеха на мерките за ограничаване, доколко капацитетът на предлагане и вътрешното търсене са засегнати и успеха на политиките за смекчаване на неблагоприятното въздействие върху доходите и заетостта.

✓ **Застрахователите се изправят през загуби в размер на 203 млрд. долара в световен мащаб**

Разходите по претенции се изравняват с тези, направени в последните години, когато се случиха едни от най-катастрофалните урагани

Най-големият застраховател в света Lloyd's of London изчислява, че секторът ще понесе загуби от около 203 млрд. долара заради пандемията от коронавирус през тази година, съобщава Bloomberg.

Прогнозираните загуби включват около 170 млрд. щатски долара от застрахователни претенции. Разходите по претенции се изравняват с тези, направени в последните години, когато се случиха едни от най-катастрофалните урагани и могат да нараснат, ако вирусът не бъде овладян.

„Веднъж, след като мащабът и сложността на социалното и икономическото въздействие на Covid-19 бъдат напълно оценени, общите разходи на световната застрахователна индустрия вероятно ще надхвърлят тези исторически събития,“ заявяват от Lloyd's.

Пандемията, която е заразила най-малко 4,2 млн. души и е убила близо 300 хил. е най-голямото предизвикателство за застрахователната индустрия до момента. Докато предизвиква потоп от искове, свързани с отменени събития, затваряне на бизнеси и други разходи, заразата заплашва и с глобална рецесия, която излага на риск плащането на много застрахователни премии от страна на домакинствата и бизнеса.

На фона на блокирането на икономиките много европейски застрахователи оттеглят насоките си за печалбите и преустановяват изплащането на дивиденди.

Според оценки на Lloyd's компанията ще изпати към глобалните си клиенти сума в размер от 3 до 4.3 млрд. долара, като за сравнение подобен беше мащабът след атаките от 11 септември 2001 г.

✓ **Сесията на Общото събрание на ООН може да не се състои за първи път от 1945 г.**

Посланиците към ООН очакват да се проведе видеоконференция между държавните лидери

75 години след основаването на Организацията на обединените нации (ООН) се очаква годишната среща на държавните и правителствените ръководители в Ню Йорк да бъде отменена, информира Die Zeit.

Генералният секретар на ООН Антониу Гутереш заяви в интервю за френския вестник Paris-Match, че смята за малко вероятно заседанието на Общото събрание на ООН да се проведе през септември.

Гутереш отбеляза, че в момента се изпробват различни дигитални опции, за да могат държавните лидери все още да общуват помежду си. Посланиците към ООН очакват да се проведе видеоконференция между държавните лидери.

Ежегодната среща на държавните и правителствените ръководители и на външните министри от всички държави членки на ООН никога не е била напълно отменяна от създаването на организацията на 24 октомври 1945 г.

В края на март ООН отправи [призив към всички компании за обединени действия](#), за да бъде намалена скоростта на разпространение на коронавируса, да бъдат подкрепени служителите и да бъде улеснена непрекъснатостта и бързото възстановяване на бизнеса.

[Cross.bg](#)

✓ **Ангелкова: С министрите на туризма в ЕС сме в много тясна координация**

"Благодарение усилията на правителството и навременно взетите мерки срещу разпространението на COVID-19 в момента сме в ситуация да позволим постепенно възстановяване работата на сектора, който бе сред най-пострадалите от световната пандемия. Това може да стане при пълно спазване на здравните норми", заяви във Варна министърът на туризма Николина Ангелкова след работна среща с представители на бизнеса от област Варна и Добрич.

В дискусиата участваха кметовете на Варна и на Добрич Иван Портних и Йордан Йорданов, областният управител на Варна Стоян Пасев, експерти от РЗИ, БАБХ, ръководители на туристически организации, туроператори и др.

"За да продължим напред и да имаме късен летен сезон със старт от 1 юли, основното е стриктно да се изпълняват всички здравни изисквания. Ситуацията е много динамична, възможни са промени в зависимост от епидемичната

обстановка в страната, която е водеща. Много е важно как се движи кривата със заболялите и как се спазват мерките от всички нас", категорична бе министър Ангелкова.

Тя обърна внимание, че вчера Европейската комисия излезе с препоръки, свързани с туризма – както по отношение на мерките за работещите в него, така и за пътуванията в рамките на съюза и съответните здравни изисквания.

"С министрите на туризма в ЕС сме в много тясна координация. Обсъжда се как да се възстановяват пътуванията в рамките на общността, за да може да има единни стандарти на придвижването и да няма разминавания между държавите", посочи министърът.

Вече са публикувани указанията към местата за настаняване, за да може обектите да започнат да работят. Те изцяло са съгласувани с Министерството на здравеопазването, браншът е информиран и са в синхрон с указанията на ЕК.

Документът дава рамка как да се спазват здравните правила на рецепция, лоби зона, общи части, зони за изхранване, зоните на открито и др. Специално внимание е обърнато на дейностите по почистване и дезинфекция, за да се гарантира максимално сигурността на посетителите и персонала. Дадена е възможност да работят отново плувните басейни, включително и с минерална вода, при стриктно спазване на разпоредбите на Здравното министерство.

Министър Ангелкова благодари на премиера, депутатите, колегите си, коалиционните партньори за промените в Закона за здравето и за факта, че туризмът бе поставен на много високо ниво в дебата за подкрепа на икономиката. Сред важните промени тя посочи удължаването до 12 месеца на срока за възстановяване от туроператори към потребители на сумите от предварително платени ваканции и почивки, които не са осъществени. Подготвят са и ваучери за хората от първа линия в борбата с коронавируса. Освен това удостоверенията за категоризация, чийто срок изтича, са удължени, за да не се затруднява административно бизнесът и за да се съсредоточи главно върху мерките за превенция.

Субсидиите за чартърни полети са също много важни за нас, защото ще ни дадат конкурентно предимство. Според закона се предвиждат 35 евро на седалка, но само ако пътникът идва с цел туризъм. Правната норма ни задължава да изготвим наредба, която да регламентира тази подкрепа за българския туризъм, стана ясно от думите на министър Ангелкова.

Тя се спря и върху промените, свързани с управлението на морските плажове. Законът изисква минимум с 50% да бъдат намалени цените на чадъри и шезлонги на плажовете, които са на концесия и под наем. Очакваме предложения от техните стопани, след това ще обявим цените, за да бъдат наясно посетителите.

Концесионните и наемните такси ще се намаляват спрямо отстъпката в цените на плажните принадлежности. Подготвени са промени в управлението на самия плаж с оглед спазване на мерките за дистанция. За 2 шезлонга и чадър са предвидени 20 кв. м, увеличили сме изискванията с 4 кв. Дали сме възможност с до 4% увеличаване на територията на преместваемите обекти за това лято, акцентира още министърът.

Тя поясни, че при случай на турист със симптоми на коронавирус, всяко място за настаняване ще действа по предварително изготвен план. Необходимо е да има предвидена за целта стая, в която да се настани такъв турист, и да последва веднага контакт с лекар. Всички норми, които РЗИ има сега, трябва да се спазват точно. Местата за настаняване имат договор с медицински център, за да може да реагират при заболяване.

Насоките на ЕК са да започнем поетапно отварянето на вътрешните граници в съответствие с епидемичната обстановка, няма дискриминация и различни условия за българите, които биха пътували за съответна държава, и за нейните граждани у нас. Декларацията, подготвена за пътуване на собствен риск, се отнася за момента, когато границите се отворят за туристически пътувания за чуждестранни граждани към България. Освен с вътрешния пазар за нас най-реалистично е да стартираме с туристи от съседните държави, за чиито визити се ползва автомобилен транспорт, каза министърът.

Тя подчерта, че указанията към бранша са максимално общи, за да може всеки управител да планира как да организира спазването на здравните и санитарните изисквания според типа на обекта.

По-късно в Златни пясъци министър Ангелкова проведе работна среща и с представителите на Съюза на хотелиерите и на Съюза на собствениците за развитие на курорта.

✓ Гърция пое председателството на Съвета на Европа

От днес Гърция ще започне шестмесечно председателство на Комитета на министрите на Съвета на Европа. Атина възнамерява да направи защитата на правата на човека приоритет на нейното председателство.

Гърция ще замени Грузия като председател на Съвета на Европа, а на 18 ноември ще предаде председателството на Германия.

Приоритет за председателството на Гърция в Съвета на Европа ще бъдат правата на човека, заяви първият заместник-министър на външните работи на Гърция Милтиадис Варвициотис, отговорен за европейските въпроси. Според него това е особено актуално по време на пандемията от COVID-19, която внесе драматични промени в ежедневието на човечеството.

За първи път в света бяха въведени масови ограничения в областта на човешките права и основните свободи. „Това ни накарва да преосмислим стратегията и приоритетите на гръцкото председателство“, каза Варвициотис.

Гърция избра като приоритетна тема „Ефективно управление на кризата в здравеопазването, при пълно зачитане на правата на човека и принципите на демокрацията и върховенството на закона“, каза той.

"Гърция, която е член на Съвета на Европа от август 1949 г., председателства Комитета на министрите на Съвета на Европа в условията на извънредно положение след пандемията COVID-19. В този необичаен контекст гръцкото председателство счита за още по-нужно да подчертае основните принципи и ценности, които са основа на мисията на Съвета на Европа: демокрация, върховенство на закона и защита на правата на човека", гласят приоритетите на гръцкото председателство.

Дневният ред на председателството на страната ще включва теми като образованието и демократична култура в дигиталната ера и децата като уязвима група. Централното събитие на гръцкото председателство ще бъде отбелязването на 70-годишнината от подписването на Европейската конвенция за правата на човека. То ще се проведе на 4 ноември в Атина.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- България, храни и регулации - министър Десислава Танева;
- На живо от Брюксел: Как Европа ще отвори границите си?;
- В Пловдив: как и кого ще тестват за коронавирус в града?;
- Визията на София - главният архитект на София Здравко Здравков;
- Крие ли нова заплаха размразяването на антарктическият лед? - проф. Христо Пимпирев.

Нова телевизия, „Здравей България“

- Как ще се следят разходите за коронавируса? Гостува Йордан Цонев, който оглави временната комисия в парламента;
- Защо бизнесмен твърди, че кметството в село Кочериново краде ток от цеха му?;
- Близо ли сме до българската ваксина срещу COVID-19? Гост - доц. Андрей Чорбанов;
- Плаж по време на зараза. Как ще почиваме това лято и на какви цени?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа** - 12 деца в група, отварят най-рано след седмица;
- в. Труд** - Хлорохин е дрога за тестовете на КАТ;
- в. Телеграф** - Копейкин извади рубладжиите на олигархичен метеж;
- в. Монитор** - Дупка в закона крие от лекарите заразоболените.

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. Сега** - Вирусът уби конституцията;
- в. Сега** - Опознай кмета Фандъкова по ремонтите;
- в. 24 часа** - ГЕРБ подкрепи БСП за комисия, която да следи парите за COVID-19, ДПС я взе;
- в. 24 часа** - Безопасни коридори за български туристи в Гърция;
- в. Труд** - "Пирогов" вече не иска болни от COVID-19;
- в. Труд** - Фирми поискаха 93 млн. безвъзмездна помощ;
- в. Телеграф** - Балът с маски и ръкавици;
- в. Телеграф** - Гешев създава експертен съвет от светила в правото;
- в. Монитор** - Преговаряме с балканските съседи за рестарт на туризма;
- в. Монитор** - ЕК одобри €88 млн. помощ за малки БГ фирми.

Водещи интервюта

- в. 24 часа** - Д-р Филип Абединов, анестезиолог-реанимантор в КАИЛ към университетската болница "Света Екатерина": Коварно е, че болните с COVID-19 не чувстват задух и при критично нисък кислород в кръвта. Усетят ли го, състоянието е много тежко;
- в. Труд** - Лидерът на синдикат „Образование“ д-р Юлиян Петров пред "Труд": Трябва да върнем българския учител на учениците;
- в. Телеграф** - Рекордьорът Петър Стойчев: До 5 души ще плуват в коридор;
- в. Монитор** - Проф. Димитър Димитров, ректор на Университета за национално и световно стопанство: Започваме учебната 2020/2021 г. присъствено, ако се наложи, ще върнем дистанционното обучение.

Водещи анализи

- в. Сега** - Всички се борят с COVID-19, Корнелия - с вътрешния враг;
- в. 24 часа** - Кризата поразява асиметрично - 8 бизнеса растат;
- в. Труд** - Борят коронавируса по метода проба-грешка;
- в. Телеграф** - Не роми, а хотели ни точат тока;
- в. Монитор** - Шанс да покажем, че хигиената не е от вчера.